

Guía Docente				
Datos Identificativos				2023/24
Asignatura (*)	Practicum I		Código	652G04028
Titulación				
Descriptores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Terceiro	Obrigatoria	9
Idioma	CastelánGalego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos	Para matricularse no Practicum I é necesario ter superado 100 créditos			
Departamento	Didácticas Específicas e Métodos de Investigación e Diagnóstico en EducaciónFisioterapia, Medicina e Ciencias BiomédicasPedagogía e DidácticaPsicoloxía			
Coordinación	Gómez Sánchez, Tania Fátima		Correo electrónico	tania.fatima.gomez.sanchez@udc.es
Profesorado	Botana Lois, Iria Bueno Palomino, Ana Maria Fernandez Garcia, Rosa Maria Garcia Real, Teresa Juana Gómez Sánchez, Tania Fátima Gonzalez Fernandez, Maria angeles Lodeiro Fernández, Leire Pernas Cortiñas, María Lorena Redondo Diaz, Mª Milagros Rodríguez Machado, Eduardo Rafael Vieiro Iglesias, Maria del Pilar Vilameá Pérez, Mónica Vilariño Vilariño, Maria Isabel		Correo electrónico	iria.botana@udc.es ana.bueno@udc.es rosa.fernandez@udc.es teresa.greal@udc.es tania.fatima.gomez.sanchez@udc.es maria.angeles.gonzalez@udc.es leire.lodeiro@udc.es lorena.pernas@udc.es m.redondo@udc.es e.rodriguez.machado@udc.es pilar.vieiro@udc.es m.vilamea@udc.es isabel.vilarino@udc.es
Web	https://www.educacion.udc.es/index.php?pagina=repositorio-practicum			

Descripción xeral	CORREO-E: vicedecanato.practicum.educacion@udc.gal REQUISITOS DE MATRÍCULA E CRÉDITOS Para matricularse no Practicum I é necesario ter superado 100 créditos. Consta de 9 créditos ECTS: 97 horas de carácter presencial e 128 horas de traballo autónomo. TEMPORALIZACIÓN: Presencialidade obligatoria nas Aulas clínicas da Facultade Cada estudiante acude nove semanas, cun total de 12 días de prácticas clínicas e 8 días de seminarios. A asignación aos grupos de prácticas faráse por orden alfabético. Total de horas presenciais 97, puidendo verse con maior detalle na sección de planificación e metodoloxías. DESCRICIÓN: No curso 2009/10 iniciabamos o proceso de implantación dos plans de estudio acorde cos requisitos do novo Espacio Europeo de Educación Superior, posto en marcha no 1999 coa Declaración de Bolonia e que destacaba a importancia de reforzar a investigación-innovación-educación para o que se propoña como un fin básico mellorar a formación nos contextos das diferentes prácticas profesionais que a nosa lexislación recolle do seguinte xeito: ?Os títulos de Grao teñen como finalidade a obtención por parte do alumnado dunha formación xeral, nunha ou varias disciplinas, orientada á preparación para o exercicio de actividades de carácter profesional? (art.9.1), de tal maneira que contempla a posibilidade de establecer prácticas externas que virían a ?reforzar o compromiso coa empregabilidade dos futuros graduados e graduadas, enriquecendo a formación?..proporcionando un coñecemento máis profundo acerca das competencias que necesitará? (Preámbulo) (RD 1393/2007, de 29 de outubro, de Ordenación das enseñanzas universitarias oficiais). O propósito central da materia Practicum non será só poñer en relación a formación adquirida cos diferentes contextos profesionais propios da educación do século XXI, facilitando que o estudiantado tome conciencia dos aspectos básicos das prácticas profesionais; senón tamén asignarlle un papel chave na formulación de problemas e cuestións importantes que se usen para poñer en funcionamiento a investigación, situando a práctica profesional no centro da formación, como elemento a ter en conta para a organización do currículum, onde a reflexión sobre a experiencia converta esa experiencia en fonte de aprendizaxe, incrementando a capacidade de aprender con autonomía, potenciando a aprendizaxe reflexiva para avanzar na construcción do propio coñecemento, tomar decisións, innovar, buscar recursos e traballar en rede, competencias básicas para as novas titulacións de grao que responden ás esixencias da educación do século XXI. O marco conceptual ven dado polos obxectivos xerais para o Grao de Logopedia , fixados pola Orden Ministerial CIN/726/2009, que establece que as competencias propias da logopedia non poden ser desempeñadas por ningún outro profesional ou disciplina.

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título
Resultados da aprendizaxe	
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título

Adquirir un coñecemento práctico para a avaliación logopédica.	A8 A9 A10 A11 A12 A26	B1 B3 B8 B11	C1
Realizar a planificación estratégica da intervención logopédica.	A13 A14 A15 A18 A27	B6 B9 B10 B14	C3 C6
Adquirir un coñecemento práctico en intervención logopédica	A17 A22 A29	B12 B15 B16	C4
Adquirir a formación práctica para o traballo individual, grupal, cooperativo e de mediación con facilitador.	A14 A16 A30	B6 B12 B15 B23 B24	
Coñecer a actuación profesional e as contornas onde se desenvolve a práctica.	A16 A18 A25 A28	B12 B21 B23	C5 C7
Adquirir ou desenvolver os recursos persoais para a intervención: habilidades sociais e comunicativas, habilidades profesionais, avaliación da propia actuación profesional, técnicas de observación, técnicas de dinamización ou toma de decisións.	A29 A31	B2 B15 B17 B23 B24	C4 C8
Utilizar tecnoloxías da información e da comunicación.	A19 A20 A32	B13	C3 C6

Contidos	
Temas	Subtemas
O proceso de avaliação logopédica	Explorar, observar, avaliar e emitir un xuízo diagnóstico: - Aplicación das técnicas de entrevista e recollida de datos aos usuarios, familias e/ou cuidadores. A historia clínica do paciente.- Aplicación das técnicas observacionais:tipos de rexistros observacionais e a súa aplicación; adaptación e creación de rexistros observacionais atendendo a tipoloxía dos usuarios.- Aplicación de probas estandarizadas: interpretación dos datos.- Elaboración de informes de exploración e diagnóstico clínico.

O proceso de tratamiento logopédico: programación, implementación e avaliación.	- Deseño e implementación de programas de tratamiento logopédico: Formulación de obxectivos e etapas, elección de técnicas e recursos materiais mais adecuados, rexistro das sesións adicadas o programa de intervención.- A avaliación do proceso de intervención.- O deseño do plan de actuación coa familia do usuario: formulación e deseño de obxectivos, pautas de asesoramento e actividades para as familias co obxectivo de que apoien o proceso de intervención.- O tratamento interdisciplinar: Recoñecemento dos límites das competencias profesionais do logopeda e identificación da necesidade dun tratamento interdisciplinar.- A elaboración de informes sobre tratamiento, portadores de xuízos clínicos e liñas de mellora do proceso de intervención.
Recursos materiais empregados na intervención logopédica	- O uso dos recursos e materiais na intervención logopédica.- A adaptación do uso do materiais: en función dos obxectivos do programa e das características cognitivas, motoras ou psicolóxicas dos usuarios.- A creación de materiais en función dos obxectivos do programa, en función das características cognitivas, motoras ou psicolóxicas dos usuarios.
Reflexión sobre o código deontolóxico da profesión	- O tratamento dos datos persoais dos usuarios.- A confidencialidae ou secreto profesional.- A aplicación de criterios profesionais para o inicio ou finalización do tratamento e a derivación de usuarios.
Desenvolvemento dos recursos persoais para a intervención logopédica	- As habilidades sociais e comunicativas para o establecemento das relacións interpersoais cos usuarios, as súas familias e con outros profesionais implicados no tratamento.- Avaliación da propia actuación profesional.- Capacidade de traballo en equipo: técnicas de observación, técnicas de dinamización ou de toma de decisións.

Planificación

Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Prácticas clínicas	A9 A10 A11 A12 A14 A15 A16 A17 A18 A19 A20 A22 A26 A27 A28 A29 A30 A31 B3 B6 B8 B9 B10 B11 B12 B14 B15 B16 B17 B21 B23 B24 C1 C4 C5	77	35	112

Seminario	B2 B9 B10 B11 B12 B15 B16 B23 C1 C5 C6 C7 C8	20	20	40
Estudo de casos	A9 A10 A11 A12 A15 A16 A17 A18 A19 A20 A22 A26 A27 A28 A29 B3 B6 B8 B9 B11 B12 B14 B16 B17 B21 B23 B24 C1	0	8	8
Traballos tutelados	A9 A10 A11 A12 A15 A17 A18 A19 A20 A22 A26 A27 A28 A29 A31 A32 B1 B2 B9 B11 B21 B23 C1 C3	0	20	20
Análise de fontes documentais	A8 A13 A14 A25 A30 B1 B2 B9 B10 B15 C4 C5 C6 C7 C8	0	7	7
Lecturas	A8 A13 A14 A25 A30 B1 B2 B9 B10 B15 C4 C5 C6 C7 C8	0	10	10
Portafolios do alumno	A9 A10 A11 A12 A15 A17 A20 A22 A26 A27 A28 A29 A32 B2 B9 B13 C1 C3	0	20	20
Atención personalizada		8	0	8

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descripción
Prácticas clínicas	Consistirán básicamente en: a) Sesións de observación nas que se aplicarán as técnicas observacionais, e levarase a cabo a adaptación e creación de rexistros observacionais dependendo da patoloxía. b) Sesións de orientación práctica e supervisada: deseño e implementación de programas de tratamiento logopédico, para o que deberán formularse os obxectivos, elexir as técnicas e recursos materiais, rexistro das sesións adicadas o programa de tratamiento, avaliación do proceso de intervención, plan de actuación coa familia, elaboración de informes sobre tratamiento, realización de xuízos clínicos e liñas de mellora do proceso de intervención. Todos os estudiantes realizarán 35 horas de asistencia nas aulas clínicas da facultade e 42 horas de asistencia rotatoria a centros externos. Se por calquera circunstancia tivera que limitarse o rotatorio por razóns alleas a facultade a comisión de titulación resolverá individualmente cada caso.
Seminario	Levaránse a cabo 2 seminarios: 1. Seminario A sobre metodoloxía de avaliação e intervención (15 horas de duración) no que se expondrá a metodoloxía de avaliação e intervención. Esta recollerá un proceso completo con anamnese, avaliação , informe, elaboración de programa de intervención e deseño de tarefas. 2. Seminario B. Este consistirá en aplicar a metodoloxía aprendida a un caso real retransmitido a través dunha gravación. Os alumnos e as alumnas deberán realizar un informe e un programa de intervención para o mesmo.

Estudo de casos	Nos seminarios presentaránse varios estudos de caso nos que se plantearán situacóns reais da práctica profesional, e os estudiantes deben analizar aspectos relacionados coa avaliacón e tratamento para chegar a unha decisión razonada acerca do proceso de intervención.
Traballos tutelados	Baixo a tutela do persoal logopeda encargado das prácticas os estudiantes irán elaborando as adaptacóns de material, os obxectivos da intervención e os informes de avaliacón que se incluirán no portafolios.
Análise de fontes documentais	Deberá realizarse búsquedas bibliográficas relevantes para a temática tratada tanto nos seminarios como nas actividades prácticas.
Lecturas	Os estudiantes revisarán algúns textos e documentación escrita que lles permitirá profundizar nalgunhas das patoloxías abordadas nas prácticas.
Portafolios do alumno	É unha carpeta ou arquivador ordenado por seccións, debidamente identificadas ou etiquetadas, que contén os rexistros ou materiais produto das actividades de aprendizaxe realizadas polo alumno tanto nos seminarios como nas prácticas clínicas. En canto ao formato: - Imprescindible índice, numeración de páginas e bibliografía (normas APA). - Marxes de 2,5 cm laterais e 3 cm superior e inferior. - Interlixado 1,5; texto xustificado; letra Time New Roman 12. - O número de follas do portafolio será entre 50 e 80 páginas, mais o anexo.

Atención personalizada	
Metodoloxías	Descripción
Portafolios do alumno	O persoal logopeda encargado das prácticas irán guiando a cada alumno/a en cada un dos traballos solicitados durante a realización das prácticas.
Seminario	
Análise de fontes documentais	O/a titor/a da Facultade realizará o seguimento do traballo do alumno en coordinación cos/as logopetas encargados/as dos seminarios e das prácticas clínicas.
Traballos tutelados	Recoméndase a realización de tres titorías para orientar a elaboración do portafolio: inicial, de seguimiento e final.

Avaliación			
Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descripción	Cualificación
Portafolios do alumno	A9 A10 A11 A12 A15 A17 A20 A22 A26 A27 A28 A29 A32 B2 B9 B13 C1 C3	A avaliar polo profesorado titor da Facultade: O portafolio terá un peso do 40% na cualificación final: -Deberase incluir un historia clínica de cada paciente e un breve informe que faga referencia aos datos da avaliacón e do tratamento realizado, así como unha valoración persoal Poderá recollerse en anexos a información traballada nos seminarios e no caso das visitas aos centros que se poidan realizar dentro do rotatorio, poderán incluirse referencias á organización dos servicios, profesionais implicados, tipo de usuario que se atende, servizos que se ofrecen, canalización do caso dentro do servizo. A asistencia e participación do alumnado na titoría inicial, de seguimiento e final terá un peso do 10% na calificación final.	40

Prácticas clínicas	A9 A10 A11 A12 A14 A15 A16 A17 A18 A19 A20 A22 A26 A27 A28 A29 A30 A31 B3 B6 B8 B9 B10 B11 B12 B14 B15 B16 B17 B21 B23 B24 C1 C4 C5	A avaliar polas logopedas responsables das aulas clínicas. Farase unha valoración das capacidades profesionais de cada alumno/a, na que se terá en conta a capacidade de traballo en equipo, de resolver problemas, de aplicar coñecementos, para adaptarse o paciente, e a capacidade de comunicación co paciente e coa familia. Avaliarase tamén a participação activa nas actividades plantexadas e a actitude do alumno/a Esta avaliação farase a través das calificacións obtidas nos seminarios A e B e a preparación e execución das sesións clínicas.	60

Observacións avaliación

Para aprobar a materia será necesario superar cada un dos elementos da avaliación (portafolios e prácticas clínicas).

O alumnado que suspenda as prácticas clínicas non superará a materia nese curso académico.

Para a segunda oportunidade de avaliación (xullo), consideraranse válidas as cualificacións das actividades que fosen superadas na primeira oportunidade.

A cualificación final será a media ponderada das puntuacións obtidas en cada unha das epígrafes. No caso de non superar a materia, a cualificación será acorrespondente á parte non superada.

Se só se aprobou a estadía no centro de prácticas ou a saída de campo, a nota conservarase únicamente no curso académico en que se realizasen.

No seguinte curso, o/a alumno/a terá que matricularse novamente e facer a estadía ou a saída de campo.

AULAS CLÍNICAS

Teranse en conta dúas opcións de avaliación en función da asistencia ou non ás clases interactivas:

Opción A . Alumnado que asiste os seminarios e as sesións clínicas(> 80% de asistencia) Será necesario ter acreditada unha asistencia de polomenos o 80%. A cualificación do alumnado asistente engloba os seguintes apartados: Seminario A, Seminario B e sesións clínicas. Para superar a asignatura a nota ha de ser 5, valorándose todos os apartados.

Opción B: Alumnado que NON asiste ou ten unha asistencia ás sesións clínicas (< 80% de asistencia) - Non poderá superar o practicum I

Opción C: O alumnado que, tendo recoñecida a DISPENSA ACADÉMICA (solicitud previa na Administración do centro)- tal como se establece na "Norma que regula o réxime de dedicación ao estudo e a permanencia e a progresión dos estudiantes de grao e mestrado universitario na Universidade da Coruña" (aprobada en Consello de Goberno de 28 de xuño de 2016)-, terá que asistir a unha titoría na que concretar a porcentaxe de asistencia mínima e as metodoloxías de avaliación.

ESPECIFICACIÓN: Segundo establecenas "Normas de avaliación, revisión e reclamación das cualificacións dos estudios de grao e mestrado universitario" (aprobada o 19/12/2013 e modificada o 30/04/2014) no Art. 21.2: Considerarase como ?Non presentado? (NP) a aquel estudiante que, estando matriculado na materia, non concurra ás distintas actividades de avaliación que se establecen para o curso académico. Así, será cualificado como ?Non presentado? cando: a) Non complete o proceso de avaliación continua, nas condicións que figure na guía docentes, ou b) Non se presente á proba do período oficial de Avaliación.

A realización fraudulenta das probas ou actividades de Avaliación, unha vez comprobada, implicará directamente a cualificación desuspensa na convocatoria en que se cometía: o/a estudiante será cualificado con?suspens? (nota numérica 0) na convocatoria correspondente do curso académico,tanto se a comisión da falta se produce na primeira oportunidade como na segunda. Para isto, procederase a modificar a súa cualificación na acta de primeira oportunidade, se fose necesario".

Fontes de información

Bibliografía básica	Acosta, V. y Moreno, A.M. (1999). Dificultades del lenguaje en ambientes educativos. Barcelona: Masson. Aguado, G. (1999). Trastorno específico del lenguaje: retraso del lenguaje y disfasia. Málaga: Aljibe. Borrás, S. y Rosell, V. (2005). Guía para la reeducación de la deglución atípica y trastornos asociados. Valencia: Nau Llibres. Bosch, L. (2004). Evaluación fonológica del habla infantil. Barcelona: Masson. Brancal, M.F. (2000). Logopedia creativa en personas con Síndrome de Down. Barcelona: Lebón. Dumont, A. (1999). El logopeda y el niño sordo. Barcelona: Masson. Gallardo, J.R. y Gallego, J.L. (1993). Manual de logopedia escolar. Granada: Aljibe. Gallego, J.L. (2005). Enciclopedia temática de logopedia. Archidona: Aljibe. Garrido, J. (2007). Programación de actividades para educación especial. Madrid: Cepe. Le Huche, F. (2004). La voz. Barcelona: Masson. Monfort, M. y Juárez, A. (1999). El niño que habla. Madrid: Cepe. Moreno, J.M. (2009). Disfonías infantiles: talleres para la prevención. Madrid: EOS Gabinete de orientación psicológica. Nicolás, J. (2003). Alteraciones del habla en la infancia: aspectos clínicos. Buenos Aires: Panamericana. Peña Casanova, J. (1988). Manual de logopedia. Barcelona: Masson. Peralta, M.E. (2002). Reeducación de la deglución atípica funcional en niños con respiración oral. Barcelona: Isep Textos. Perelló, J. (1980). Alteraciones de la voz. Barcelona: Editorial Científico Médica. Puyuelo, M. (2000). Evaluación del lenguaje. Barcelona: Masson. Puyuelo, M. y Arriba, J.A. (2000). La parálisis cerebral infantil: aspectos comunicativos y psicopedagógicos, orientaciones al profesorado y a la familia. Archidona: Aljibe. Puyuelo, M. (2001). Casos Clínicos de logopedia 2. Barcelona: Masson Rosell, V. (1993). Programa de estimulación del Lenguaje oral en educación infantil. Granada: Aljibe. Tulon, C. (2000). La voz: técnica vocal para la rehabilitación de la voz en las disfonías funcionales. Barcelona: Paidotribo. Zambrana, N., González, T. y Dalva, L. (1998). Logopedia y ortopedia maxilar en la rehabilitación orofacial. Barcelona: Masson.
Bibliografía complementaria	

Recomendacions**Materias que se recomienda cursar previamente****Materias que se recomienda cursar simultáneamente****Materias que continúan o temario****Observacions**

Co fin de favorecer o axuste á planificación e temporalización da materia, aquel alumnado que teña previsto solicitar a ampliación da matrícula e incluir o practicum na mesma é necesario que o notifique un mes antes do inicio das prácticas. Deberá remitir un email a vicedecanato.practicum.educacion@udc.gal, ainda que nese momento non cumpla os requisitos, co fin de facilitarlle as indicacións oportunas.

1. A entrega dos traballos documentais que se realicen nesta materia:

- 1.1. Realizarase a través da aplicación, en formato dixital sen necesidade de imprimilos.
- 1.2. De realizarse en papel, seguindo as indicacións do profesorado titor de facultade:
 - Non se empregarán plásticos.
 - Realizaranse impresións a dobre cara.

Empregarase papel reciclado.

- Evitarase a impresión de borradores.

2. Débese facer un uso sustentable dos recursos e evitar impactos negativos sobre o medio natural.

3. Débese ter en conta a importancia dos principios éticos relacionados cos valores da sustentabilidade nos comportamentos persoais e profesionais.

4. Segundo se recolle nas distintas normativas de aplicación para a docencia universitaria, deberase incorporar a perspectiva de xénero nesta materia (usarase linguaxe non sexista, utilizarase bibliografía de autores de ambos os性os, propiciarase a intervención en clase de alumnos e alumnas?).

5. Traballarase para identificar e modificar prexuízos e actitudes sexistas, e influírse na contorna para modificalos e fomentar valores de respecto e igualdade.

6. No caso de detectar situacóns de discriminación por razón de xénero proporanse accións e medidas para corrixilas.

7. Facilitarase a plena integración do alumnado que, por razóns físicas, sensoriais, psíquicas ou socioculturais, experimenten dificultades a un acceso axeitado, igualitario e proveitoso á vida universitaria.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías